

INTERVJU SA OLGOM GUCIĆ

Janjevo | Datum: 19. jun, 2019

Trajanje: 37 minuta

Prisutni:

1. Olga Gucić (Intervjuisana)
2. Anita Susuri (Vodila intervju)
3. Besarta Breznica (Kamera)

Simboli u transkripciji, neverbalna komunikacija:

() – emocionalna komunikacija

{ } – sagovornik objašnjava nešto gestovima.

Druga pravila transkripcije:

[] - dodatak tekstu kako bi se pomoglo razumevanje

Fusnote su dodaci koji pružaju informacije o mestima, imenima ili izrazima.

Prvi Deo

Anita Susuri: Čega se sećate iz Vašeg detinjstva?

Olga Gucić: Moje detinjstvo je bilo puno događaja. Janjevo je tad brojilo negde oko četiri hiljade stanovnika, a 1700 učenika je bilo. Radilo se u tri smene. Puno puta razmišljam koliko jedno dece, jedno celokupno odelenje bilo je samo, moja generacija u mojoj ulici. Tako da, živeli smo skromno, družili smo se, roditeljima pomagali. Svaka jedna kuća u Janjevu, to je u to vreme bila i jedna mala radiona, pošto se tad proizvodilo puno u Janjevo, viljuška, kašika i sve dalje da nabrajam. Ono što je sve bilo po bivšoj Jugoslaviji, to se tu [proizvodilo], one igračke za decu, proizvodilo tu u Janjevo.

I tako da smo još kao mali, sa sedam-osam godina mi bili uključeni u to, da smo svojim roditeljima pomagali i zarađivali sami za sebe. Živelo se od rada, sve se ono pošteno odradilo, tako smo imali vreme i da pomažemo, imali smo vreme i za školu i za igru. Puno puta se sad setim kako je bilo prijedveče da se skupimo, bezbroj dece, razna igra, čuju se glasovi sa svih strana, pevalo se i igralo, šta da vam kažem.

Anita Susuri: Pričajte nam malo više o Vašem porodičnom životu.

Olga Gucić: Ja sam rođena u višečlanoj porodici, deseto dete sam, imam i brata mlađeg od sebe, jedanaestoro nas je. Sedam sestri i četiri brata, dva su mi brata umrla, jedan je imao devet godina, drugi dve kad je umro. Priča mojih roditelja, tad je teško bilo zdravstveno da budeš i sve to, obezbeđen, ali dobro, snalazili su se za jednog brata. Još u to vreme, '50ih godina, dolazili su lekovi čak i injekcije iz Amerike. Tako da i tad su ljudi jedni druge pomagali i sve to. Moje detinjstvo, nisam mnogo imala, al' sam bila sretna i zadovoljna. Naša majka je znala da spremi, sad šta ja znam, jedna pita da bude ispred nas, da mi budemo sretni, da...

Nije bio sto, nego je bila *sofra*¹. Da sednemo svi na pod, i oko one *sofre* da se skupimo, bilo šta da, da svima da se podeli, da se pojedje i tako. Slatkiši nisu bili, ovo južno voće nije bilo, a u Janjevu je bilo puno voća. Jedan dan sam brojila negde oko kruške, samo oko 15-16 vrsta je bilo. Kruške... A sad

¹ Nizak okrugli sto za ljude koji se okupljaju na zajedničkim večerama, sedeći na podu.

odeš, kupiš u onaj market jednu, i ne znam... Ne možeš da uporediš s ono što je bilo pre 30-40 godina, tu u Janjevu. A ne samo u Janjevu, ja mislim da je i svuda tako bilo.

Anita Susuri: Pričajte nam malo više o Vašoj kući, kako je izgledala...

Olga Gucić: Pa ja, šta znam, šesta je generacija moj brat, bratanac što živi u mojoj kući. Znači šest generacija su u toj kući. Kuća je turskog izgleda, ima čardak, one stepenice, one stube, kako kažu, stepenice i sve to. Ako hoćete, ono staro janjevački kako se pričalo, zato i upotrebljavam te reči pošto mi imamo svoj janjevački govor, koji kad smo zajedno, pričamo, *lafimo*. To je ta reč, turska - *laf*, priča. Pričamo, tako da... Kuća je, ne znam, za mene nešto, nešto sveto.

Anita Susuri: Kako je bilo živeti u Janjevu u tom periodu?

Olga Gucić: Janjevo... I sad puno puta kad putujem, sretnem ljude i kažem odmah da sam iz Janjeva, da sam Hrvatica. Ja samo čujem od drugih, i od Albanaca, i od Srba, i od Turaka, kako oni pamte Janjevo. A ja sama, to su velike emocije, to da, da ne mogu da kažem šta sve osećam za svoju kuću, za Janjevo, za svaku ulicu, za svaki sokak u Janjevo, a posebno za crkvu. Crkva nas je toliko godina održala tu, i tako da, da smo privrženi.

Anita Susuri: Da li pamтите kao dete kad ste išli u crkvu, kako je to bilo?

Olga Gucić: Tad su bili nedeljno pet mise, pet. Imala je ujutru za starije misa, pa je bila dečija misa, bila crkva puna. Deca su išla od prvog do osmog razreda. Znači tad su bila samo deca. I ne znam, čini mi se da ne mogu to da iskažem rečima, sad kad se sećam na ono svoje detinjstvo, na sve što je tu bilo, sve one lepote koje su ostale iza, iz ovih ruševina, nisu iza nas nego... Janjevci i dalje žive ali nisu u Janjevo, oni su u Hrvatsku, i svuda po svetu, ali Janjevac je samo u Janjevu.

Anita Susuri: A čime se bavio Vaš otac i kako je tad bilo, znači za muškarce? Da li su izlazili u čaršiji, šta su oni radili i šta su žene radile?

Olga Gucić: Moj otac je radio u Metalac, livac. Tako da, majka mi je kući domaćica bila ali i radila je ručne radove. Imala je onaj razboj i mi imamo svoju janjevačku nošnju, tako da je ona one bošće² koje su trebale i ono, ranije su... Videla sam i kad sam bila u muzej u Prištinu da nije to bilo samo u Janjevu, da je bilo i u drugim mestima na Kosovu. Za mrtvace su posebno spremali isto, to je majka tkala, imali su čaršavi i jastučići, i to što se koristilo, od rođenja znači od kako se dete rodilo, spremali su one povoje, tkali su one prostirke što bi sad trebalo, kao sad ćebad. Što je za dete da se pokrije, to već imam i doma što je ostalo. I što kažu do smrti, uvek se radilo nešto ručno da, da su imali svoju, kako da kažem, sebe su opremali.

² Boshqe, Bošće - vezena tkanina.

Imali smo i svoju nošnju, dimije³ i to se sve tu radilo. Radilo se i zajedno, i naše žene, Hrvatice, imalo je i Turkinje što su pomagale, što su deo nošnje i one radile. Tako da su naše žene to plaćale, da bi one uradile, tako da...

Anita Susuri: Da li Vi pamtite da je neko nosio tu nošnju?

Olga Gucić: Jeste, do skoro, čak i ja imam za sebe, svaki, i mladi i stari su imali svoju nošnju doma.

Anita Susuri: Do kad su znači počeli da skidaju te nošnje, da se više ne... Do koje godine?

Olga Gucić: Pa... Pa pre 30 godina, ono kad je počeo rat u Hrvatsku, kad su se naši odselili za Hrvatsku, i tad se sve... Rat između Srba i Hrvatske, i sve se to promenilo.

Anita Susuri: Vi ste išli u školi ovde kod crkve... Je li tu bila škola?

Olga Gucić: Ne, ne, ova je stara škola, ova što je spaljena, tu ispred ove nove, tu sam išla.

Anita Susuri: Koliko ste godina tu išli?

Olga Gucić: Osam godina, od 1. do 8.

Anita Susuri: I kako je bilo to odrastanje u Janjevu?

Olga Gucić: Odeljenja su bila velika, po 40 učenika u odeljenje, nas troje smo bili u jednu klupu. Radilo se u tri smene, al' ne znam, čini mi se da je sve bilo drugačije... U Janjevu nije trebalo ni predškolsko, ni zabavište, ni ništa, svaka porodica je bila za sebe. Imala sam stariju sestru od sebe. Ona je mene uzela pored sebe dok je ona radila svoj domaći zadatak. Ja sam pored nju učila i spremala se za školu. Srednju školu sa završila u Lipljan...

Anita Susuri: Da li se sećate, da li je bilo nekih aktivnosti ovde u Janjevu, biblioteka, ili nešto?

Olga Gucić: Biblioteka je bila, velika biblioteka je bila, imali smo i svoj klub, nogomet, rukomet i sve to, baš su bili aktivni mladi, i tako.

Anita Susuri: A gde je bila ta biblioteka?

Olga Gucić: Biblioteka je bila u sklopu škole, a posle je bila kod pošte, i tu su deca išla. U tri smene se radilo tad.

Anita Susuri: U biblioteci?

³ Bele satenske pantalone koje su uske na zglobu, turski stil. Izrađuju se sa oko dvanaest metara tkanine.

Olga Gucić: Ne u biblioteci, škola je radila u tri smene pošto škola nije mogla da primi svu decu, i bila su isturena odeljenja kod pošte, gde je sad pošta. Tu je imala još jedna pomoćna zgrada, a iznad pošte je bila jedna velika biblioteka.

Anita Susuri: Da li još postoji ta zgrada?

Olga Gucić: Ne. Zgrada postoji od pošte a ona zgrada gde smo išli u školu, Dom Kulture i pored Doma Kulture bila je još jedna pomoćna zgrada, to više ne postoji, to je srušeno.

Anita Susuri: A da li ste nekad išli u taj, u Dom Kulture? Da li je bilo nekih, čula sam da je imalo filmova i...

Olga Gucić: Bilo je. I bioskop je bio. Dolazili su, i pevači su to dolazili iz Srbije, Hrvatske i uopšte iz bivše Jugoslavije. Svake nedelje je bila igranka, tako da su dolazili sa strane, ne i samo Janjevci...

Anita Susuri: Da li ste i Vi išli, kako, kako ste...

Olga Gucić: Išla sam ali nisam bila, ono uključena (smeje se) aktivno, tako, Božić, Uskrs...

Anita Susuri: Rekli ste mi da ste posle znači, išli u Lipljan?

Olga Gucić: Da, da.

Anita Susuri: Kako je to bilo, znači putovati iz Janjeva?

Olga Gucić: Imali smo đачki autobus koji je vozio, tako da... Moja generacija, nas dvanaestoro smo završili srednju školu tu u Lipljan, a bili smo negde oko dvesta i...

Anita Susuri: Pričajte nam malo više o tome, o tome kad ste Vi bili mladi, kako je tad bilo?

Olga Gucić: Kako je bilo... Ne možeš rečima da opišeš, nije bilo interneta, nije bilo ništa ali imao si sve. Družili su se mladi, ko je imao gramofon, tu su se puštale one ploče i sve to, slušalo se. Više porodice su se skupljale u jednu kuću, televizor ko je imao, pratile su se neke serije i sve to, tako da... Život je bio mnogo mnogo siromašniji a mnogo sretniji. Mnogo smo se družili, bilo je stvarno, imale su svadbe i krštenja i sve to, to je sve bilo neka posebna radost. Spremaš se od jednog blagdana do drugog, uvek, ulice su uvek bile čiste. Svake subote, svako ispred svoje kuće čistio. Pevalo se i ne znam... Svake nedelje je bio korzo, brdo iznad Janjeva, Glama, popodne tu su bili samo mladi.

Ono, Đurđevdan smo imali isto i tu su posebno bile pripreme za Đurđevdan. To kod nas, veče Đurđevdana, to je *rifana*⁴ a obično je spremala ona cura koja je bila verena. I zvala je svoje prijateljice i sve to, svoju rodbinu...

⁴ Zabava, sijelo.

Anita Susuri: Pričajte nam o tradicijama svadbe. Kako se svadba...

Olga Gucić: Svadba, svadba je počinjala u... [otvaraju se vrata] Prvo je bila... [duga pauza] veridba, zagovor što se, to je stara reč janjevačka. Posle toga ugovorila bi se svadba. Svadba bi krenula u četvrtak, pa nedelja, ponedeljak. To se kući, kući je svadba bila, u nedelju venčanje u crkvu. Posle venčanja i mladoženja i mlada odu svako svojoj kući, negde popodne ponovo se skupe svatovi i tad se krene po mladu. Muzika, od jednog kraja, drugi, Janjevo, išlo se po mladu. Jer popodne se posle donosila mlada u kuću i tako dalje.

Anita Susuri: Da li je bila neka specijalna priprema mlade?

Olga Gucić: Pa jeste, imala je posebna nošnja koja je za mladu i sve to. Posle su i roditelji od mlade nju spremali, darove koje je donosila...

Antoneta Gucić: Ja se izvinjavam, jel' hoćete možda kafu?

Anita Susuri: Ne, ne hvala.

Olga Gucić: [obraća se Antoneti Gucić] I više ne smetaj... Tako da su i roditelji njeni spremali što je ona svoje darove donosila, i tako. Bilo je...

Anita Susuri: Posle srednje škole, da li ste počeli nešto više da studirate ili...

Olga Gucić: Jeste, završila sam sad od 2000. na ovamo Pedagoški fakultet, i tako da radila sam, radila sam u Prištini u banku do rata i u Lipljan.

Anita Susuri: Kad ste počeli da radite?

Olga Gucić: Počela sam da radim '87. godine.

Anita Susuri: U Prištini?

Olga Gucić: U Prištini sam počela, u banku, banku...

Anita Susuri: Da li ste putovali ili?

Olga Gucić: Putovala sam, putovala...

Anita Susuri: Kako je to bilo tada?

Olga Gucić: Isto sam imala prevoz, tad je petnaest puta dnevno autobus bio za Janjevo. A imao je autobus direktno Janjevo - Priština koji je, koji nije išao za Lipljan i puno je lakše bilo. Tako to, vozio je

radnike koji rade u Prištinu. Čini mi se da sam jedina žena bila iz Janjeva koja je putovala za Prištinu u to vreme i tako da...

Anita Susuri: Da li je u Janjevu, u tom Vašem vremenu, da li su se žene školovale, devojke?

Olga Gucić: Nisu puno. Jeste da je bilo ali nije bilo puno.

Anita Susuri: Koliko je bilo, na primer, u Vašoj generaciji?

Olga Gucić: Od moje generacije, nas pet smo školovane. Sve su odseljene, sve žive u Zagreb, imaju svoje porodice i sve to...

Anita Susuri: A zašto je to bilo?

Olga Gucić: Ne znam, nas je... Mi smo imali svoj posao koji smo radili, rekla sam vam na početku, da je svaka kuća bila mala radiona, tako da su naši radili po celoj bivšoj Jugoslaviji, svuda su imali svoje one tezge što su prodavali svoje proizvode i sve tako. Tako da nisu se ni muški ni žene se nisu puno školovale.

Anita Susuri: Kad ste putovali prvi put u Prištinu, kako Vam se činilo?

Olga Gucić: Pa prvi put kad sam otišla, posle sedam godina, pošto sam završila srednju školu, sama sebi sam rekla: "Ja sam zaboravila i da pišem a kamoli nešto da radim, idem da vidim, da umirim sebi savest i neću da radim". Ali meni je najlepši dan bio prvi dan na posao. Tako su me lepo primili, Turkinja mi je jedna bila koleginica, Našida Zijabeg, Slobodan Medenica isto šef, bila je tu Mirveta, bile su, bilo je tu zajedništvo. Nikoga ne možeš da odvojiš, da kažeš: "On je Albanac, ovaj je Turkin, ovaj je Srbin" i sve je to, tad se živelo, a ja jedina Hrvatica u celoj zgradi. Nas 70 radnika je bilo tad.

Anita Susuri: Kakva je tad bila Priština?

Olga Gucić: Puno lepša...

Anita Susuri: Možete da nam opišete malo, kako se...

Olga Gucić: Mogu samo da vam opišem centar Prištine. Možda ste i vi to doživeli, onaj drvored što je bio, ona drveća i sve to. To mi je žao što se poseklo.

Anita Susuri: U centru?

Olga Gucić: Jeste, u centru. Jeste da je bio saobraćaj, da nije kao što je sad, onaj trg i sve to. Ali nekako bilo je, pola deset je čini mi se bila pauza za sve, da su izlazili. I živo kad kreneš, od posla izlaziš, ideš da kupiš doručak i ponovo se vraćaš na posao sretan i sve to.

Anita Susuri: Koliko ste Vi godina radili u Prištini?

Olga Gucić: U Prištini sam bila četiri godine a posle sam radila u Lipljan. Petnaest godina imam staž, da sam radila u banci.

Anita Susuri: Stalno ste putovali?

Olga Gucić: Stalno sam putovala, stalno.

Anita Susuri: Možete nam malo više ispričati, nešto što Vam se interesantno dogodilo kad ste Vi radili u banci?

Olga Gucić: Ja mogu samo u dve reči da vam kažem, da nisam imala ni pet sekunde problema za te godine, da mi niko nikad ništa nije prebacio i da nisam od nikoga bila maltretirana, da sam slobodno putovala. Ako sam ja čekala autobus, da je hodža prošao iz Janjeva koji je živio tu u Janjevu ili neko drugi. On je zaustavio kola i mene uzeo i dovezao do Janjeva. Tako da, isto i sa Srbima...

Anita Susuri: Kakva je bila čaršija u to vreme, ovde u Janjevu?

Olga Gucić: Ah čaršija je bila prava čaršija. Sad kad prođeš, tu već nemaš nikoga a ono je sve bilo puno puno života. Koliko je samo mesara bilo tu, svako dođe tu da večera ili da, onaj janjevački sudžuk, ćevapi i sve to.

Anita Susuri: Da li su muškarci samo izlazili ili i žene, devojke?

Olga Gucić: Ne, više su, više su izlazili muškarci, a žene su, skupljale se u, po ulici, tako da su imale svoja određena mesta. Svako ispred svoje kuće, dođu njih pet-šest, skupe se i tako.

Anita Susuri: Možete malo više da nam pričate o tom kulturnom životu Janjeva?

Olga Gucić: (izdah) Mnogo može da se priča, a ne znam, čini mi se što su sve naši stari stvarali, da smo sad sve izgubili. Kultura je bila na prvom mestu, nikoga nisi smeo da povrediš, nikoga da ukradeš, nikoga da slažeš. Imali su svoje vinograde koje su radili. Sva ova brda koja su bila, sad koja su pusta, obrađena. Breskva koja nigde nigde, nigde nema, samo tu u Janjevo je bila. Mi smo, za nas je imala "praske" ali to je breskva. I puno puta sad kad bi se srela sa ljudima koji žive u okolinu, svi oni pamte kakvo je to voće bilo u Janjevo. Rakija, grožđe, vino i sve to. Pošto imali su podrumi, tu u Janjevu, svi se, ova okolina snabdevali tu, uzimali od Janjevaca.

Anita Susuri: Da li pamтите vreme kad je počelo da se Janjevo (kašlje) da se promeni ovaj način života?

Olga Gucić: On postepeno je sve dolazilo u Janjevo, kao svuda. Dolazila je i struja i voda i televizija i sve to, to je sve ulazilo postepeno ali porodica su se nekako čuvala, bila je na prvo mesto. Nije moglo ništa prljavo da uđe u porodicu, tako da je ali od rata na ovamo...

Anita Susuri: Kako je bilo tokom rata u Janjevu?

Olga Gucić: Tokom rata? Nijedan metak nije ispaljen, tu smo bili svi zajedno, nigde se nije pričalo tad, albanski se u Janjevu pričao, slobodno su izlazili i Albanci i Hrvati, vojska koja je dolazila tu, nije bilo problema. Ako nešto ima tajno da ne znam to, stvarno ali...

Anita Susuri: A kad su Hrvati počeli da idu odavde, kako ste Vi to podneli?

Olga Gucić: Teško je bilo. To treba da doživiš pa da opišem sad rečima, ne bih mogla. Samo znam da sam mnogo patila i da je mnogo bilo teško a danas prihvaćam sve ovo kako je. Znam da su svi živi, da niko nije stradao, da nijedna žena nije silovana, da niko nije ubijen ni sve to, znam gde su. A ono od, šta ja znam, svaki dan je išla poneka porodica, odjednom prazni se Janjevo...

Anita Susuri: Kad ste počeli da radite u ovoj školi?

Olga Gucić: Ovde u školi radim od 2000.

Anita Susuri: Znači posle rata?

Olga Gucić: Posle rata.

Anita Susuri: I šta se promenilo, kako je sad, kako je u tom periodu bilo u Janjevu, znači posle rata, da li je sve bilo normalno ili je nešto drugačije?

Olga Gucić: Naši odnosi ovde u Janjevu su uvek bili dobri. Uvek su živeli zajedno Turci, Albanci i Romi. I mi ne kažemo: "Ona je Hrvatica" ili "Ona je Romkinja" ili "Ona je Albanka ili Turkinja", ona je Janjevka. Tako da sam ja, nisam nikad imala probleme. I dan danas družimo se i tako da, evo u školu smo sad zajedno, dolaze nastavnici koji rade iz ovih okolnih srpskih sela bez problema u školu već deset, dvanaest godina. Ovo je baš multietnička škola.

Anita Susuri: Da li ima i Hrvata i Albanaca koji ovde dolaze, znači da se školuju i kako je taj sistem urađen?

Olga Gucić: Ovde se samo osnovna škola završi...

Anita Susuri: Da...

Olga Gucić: A srednja škola se ide dalje. Albanci imaju svoje škole u koje idu, a naša deca se školuju i na srpskom. Gračanica, Gušterica ima medicinsku školu, Laplje selo gimnaziju i tako da... Čini mi se da više sad imamo dece što se školuju nego ranije kad je bilo ono što sam vam rekla, 1700 učenika. I Romi dosta iz Janjeva završavaju srednje škole, čak i fakultete.

Anita Susuri: Do koje godine je radila ova stara škola?

Olga Gucić: Do 2001.

Anita Susuri: I onda ste odmah otišli?

Olga Gucić: Da. A ova je ranije škola, ova zgrada je sazidana još dok je bilo 1700 učenika. Samo jedan deo je bio koji je mogao da se koristi, koji je bio u upotrebu, a posle rata je ovaj drugi deo...

Anita Susuri: Da li Hrvati koji su otišli u Hrvatsku, da li dolaze ovde?

Olga Gucić: Dolaze, imamo određene...

Anita Susuri: Kad?

Olga Gucić: Da, imamo određene praznike kad dolaze. Dolaze 15. avgusta, to je Velika Gospa, isto za Malu Gospu septembra dolaze, svi sveti. Imamo praznik jedan koji slavi selo iznad Janjeva, Pešter. Ono se 20. januara slavi, tad puno dolaze, tad posebno dolaze mladi.

Anita Susuri: I kako je to, u to vreme?

Olga Gucić: Teško je što u Janjevo, čini mi se, svaki Janjevac koji je u Zagreb, koji ima tu kuću, da bi je sredio, da bi imao za sebe, samo jednu sobicu, kupatilo i tako, kad dođe, ali ništa ne sme da se uradi, mnogo se krade. Odmah se to razbije, sve to, zbog toga.

Anita Susuri: A gde oni ostaju kad dođu?

Olga Gucić: Smeste se, ako imaju rodbinu tu, ako ne, ima hotel i sad hvala Bogu na Kosovu to ima dovoljno. Ili odmah se vraćaju. Dođu u crkvu, obiđu groblje i ako imaju nekog od rodbine i idu nazad.

Anita Susuri: I kakva je tradicija tad, kad su ti...

Olga Gucić: Praznici?

Anita Susuri: Praznici, ti specijalni dani. Šta se radi, da li ima neka...

Olga Gucić: Ima posebna služba koja je u crkvu, za 15. avgust kad dolaze. To nije u Janjevu slavlje nego u Letnicu. I tad, ranije je to bilo, dok sam ja bila dete, mi smo išli, imala su konjska kola, kako da vam objasnim, možda i ne znate a sigurno vaši stariji znate. I šta ja znam (smeje se) kao čergari ono kad su išli, ona kola kad su imala, pokrivena i sve to, tako smo i mi iz Janjeva išli za taj dan, za 15. avgust. Pošto druga prevozna sredstva nisu imala, nego kolima do Letnice. I bebu unutra, i sve, putujući 13-14 sati i tamo smo ostajali po tri dana. Posle, ranije i kad je bilo, i po mesec dana se išlo.

Naš zajednički godišnji odmor za Janjevce je bio na Kosovu, Janjevo, Letnica. Ne znam da li ste čuli, to je isto hrvatsko mesto bilo, ima veliko svetište Majke Božje i tako da...

Anita Susuri: Šta se tamo radi, ispričajte nam to.

Olga Gucić: Tamo je bio, pa isto družine, i posebno smo se tamo družili. Imaju, ispred crkve su to, samo je pokriveno, odozgo imate samo krov. A unutra su prostorije bile, svako za sebe je uzimao, to je sve bilo, mi smo sve nosili od kuće što nam treba. I posteljina, i posuđe, i sve, sve, sve, i hranu što je trebalo. Ogradiš ono tamo, to sad možete za 15. avgust i danas to da vidite, da odete tamo, ali to je nešto što nigde čini mi se nema u svetu. Svi na jedno mesto, jedno je dvorište, tu se spava, tu svi borave na otvorenom. Ništa, šta je, samo imaš odozgo imaš krov što kažu znad glavom, s ove strane obavije se neka platna i tako da...

Anita Susuri: Da li ima neka specijalna gozba ili nešto što se specijalno sprema za taj dan?

Olga Gucić: Šta ja znam, to se kupi, uveče se založi vatra, svi su oko vatre, peva se, dođe muzika sa strane, ima neki, dolaze ovi svirači što sviraju i tako. Posebne pesme imaš što se pevaju a nešto posebno da se spremi, ne.

Anita Susuri: Na primer, hrana ili nešto?

Olga Gucić: Ništa nije specifično, ali to je, kukuruz onaj se peče u onaj žar što je od vatre i sve kako ko šta uradi. A posebno nešto da je, ne.

Anita Susuri: A kako sada doživljavate Janjevo?

Olga Gucić: (smeje se) Doživiš smo na uspomeni, vidite i sami. Najviše što smeta, to je ono smeće koje je u Janjevu, svaka kuća je deponija. Ove stare srušene kuće. Kažemo da ima sirotinje dosta i da je teško da se živi na Kosovu. Nije. Kad vidiš onolike boce bačene i ono sve, ako imaš da jedeš, imaš i da živiš. Ispred svake kuće, i ovi psi što su pušteni, ove lualice, to je strašno, ujutru nisam mogla da odem do crkve. Čini mi se da ih drže negde u azilu, negde, i odjednom da ih puste, donesu tu, i to je nešto što je... I krađe su, krađe, evo sad ovo dolaze u zadnje vreme su tri-četiri kuće hrvatske obijene, tu baš. Jedna koleginica i kolega, dođu, odnesu, iz jedne su krov, pa su izbušili rupu na plafonu i ušli u kuću.

Anita Susuri: Da li su naneli neku štetu?

Olga Gucić: Pa ono znate, stara kuća, ona prašina, sve srušili, srušili...

Anita Susuri: Da li su nešto uzeli?

Olga Gucić: Jeste, uzeli su im novac, ne znam koliko, isto i kod ovog kolege.

Anita Susuri: A to se stalno događa?

Olga Gucić: Stalno se događa. Kažem, svuda se događa, svuda ima krađa ali kad si non stop, ne smeš da izađeš od kuće.

Anita Susuri: Pričajte nam malo više o Vašim tradicijama kao Hrvati, znači Vaše, pričali ste nam o Letnici i to, ali da li imate nekakve druge tradicije što su interesantne?

Olga Gucić: Najlepši blagdani svi koji su u crkvu, evo sutra je Sveto telo, tako nam se zove taj blagdan, to je posebno. Prije da se Janjevci odselili, to je bilo, išlo se po ulice celo Janjevo da se obiđe. I sad, svako ko je mogao, spremio je nešto, okitio svoju kuću, spremio onaj oltar i sve to. Deca su bila obučena u belo, cveće se skupljalo, one korpice i sve. Svaki blagdan imao je za sebe svoje.

Anita Susuri: Da li ste Vi ovaj, da li ste, da li imate porodicu još koja živi ovde?

Olga Gucić: Imam, sestra mi tu živi jedna sa mužem je sama ostala, njeni su u Hrvatskoj, ja sam tu za brata i sestru, tako da... Teško je. Ja sama, mislim da nikad neću da odem od Janjeva.

Anita Susuri: (kašlje) Pričali ste mi o tom janjevačkom govoru. Da li ste Vi to uvek u Vašoj porodici, u društvu pričali? Kad ste pričali, ili?

Olga Gucić: Uvek se pričalo, non stop se pričalo, non stop. Jedino škola i sve to kad trebaš da odeš ali puno puta provališ neku reč da...

Anita Susuri: U Vašoj je znači porodici... Rekli ste mi da svaki dan idete u crkvu.

Olga Gucić: Da.

Anita Susuri: Da li su svi pobožni, ovde ljudi znači u Janjevu, ili Hrvati najviše, ili kako je po tom pitanju?

Olga Gucić: Pa svako čini mi se da poštuje svoju veru, a kod nas svaki dan je misa, i većina ljudi ide na misu. A kad su veliki blagdani, tad je nešto posebno...

Anita Susuri: Dobro.

Olga Gucić: A nedelja je svaki dan, svaka nedelja je blagdan. Kod nas se ništa ne radi nedeljom, obavezno moraš da ideš u crkvu, nije da moraš nego, obaveza ti je da ideš na svetu misu.

Anita Susuri: Htela bih da se vratimo ono znači pre rata, kad rekli ste mi da su svi čistili ispred svoje kuće. Kako je to bilo? Opišite nam taj jedan dan na primer.

Olga Gucić: (smeje se) Puno puta razmišljam, puno puta razmišljam kad idem sad svuda popločano i sve to, ali to nije ono što je bilo. Ono je bila zemlja, svako ispred svoje kuće, uzme onu vodu i sve

nakvasi, počisti, svake subote, svaki blagdan. A reka je uvek bila prljava, sve ono što se skupljalo po ulice, po sokaku, sve se bacalo u reku, tako da... Ali bilo je posebno. I puno puta sad kad me sretnu ispred svoje kuće, pošto u ulicu nema više ko da živi, pa malo više očistiš da bi ti bilo čisto ispred kuće. Kaže: “Uvek se vraćaš na ono staro” ali ne mogu ja da dođem u to što je ranije bilo.

Anita Susuri: Da li su naselja bila podeljena, na primer, gde su živeli Hrvati, gde su živeli Albanci, kako je to bilo?

Olga Gucić: Pa bilo je, u sredini bilo je čisto, bili su samo Hrvati a sa strane je, što imamo ulica se zove Virovce e tamo su živeli zajedno Albanci i Hrvati. Isto ovamo imate i Saraji kad ulazite u Janjevo, e tu su živeli Turci, i danas je ta ulica posebna, i tu žive i Turci i Albanci.

Anita Susuri: Dobro. Da li biste imali još nešto da nam kažete, ako ste nešto zaboravili?

Olga Gucić: Zaboravila, ništa nisam zaboravila, ovo sam vas ispoštovala sve što sam rekla, a mnogo mnogo ima da se kaže za Janjevo, o Janjevu i sve to. Tako da, možda ja ne mogu sve one emocije što osećam u sebi, što imam da vam kažem, ali... Ne samo ja, ne samo Janjevci, puno ljudi koji su radili ovde, nastavnici što su bili i sve to, nekako oni posebno pričaju za Janjevo. Kažu: “Ko nije pio u Janjevu vodu” pošto imamo izvorske, dve česme smo imali. Ispred crkve je bila česma, i gore iznad crkve i danas ide ta voda. To je još za vreme Turaka, i od izvor dolazi, posebna je ta voda. Ko nije pio vodu u Janjevo, ne zna šta je. Ko nije pojeo kolač u Janjevu, bili su slastičari i sve je to posebno se... Pričali su da je više vredela slastičara u Janjevu, nego u Prištinu u centar.

Anita Susuri: A gde su bile te poslastičarnice?

Olga Gucić: To je bilo u čaršiju u čaršiji.

Anita Susuri: Da li se Vi sećate, koliko je bilo ljudi tu?

Olga Gucić: Kako da ne, da, bilo je uvek ljudi, spremalo se uvek je bilo. Da, tu su bili Goranci, dve porodice su živele tu u Janjevu, sad su i oni otišli, oni su spremali, tako da... Sladoled se uvek imao svež, kolači isto, oni slastičarske tulumbe, potopljene i to, sve šta je drugo bilo...

Anita Susuri: Dobro, hvala Vam puno!

Olga Gucić: Hvala i vama, ja se izvinjavam ali ono što, što sam mogla da kažem, čuli ste od mene.

Anita Susuri: Hvala Vam.